

Bilag 5 Referatet af borgermøde

Dato: 7.12.2016
Tid: 19.30-21.00
Sted: National Museet
Mødedeltagere: Ca. 28

Til stede:

Laila Echammari (LE) – Projektleder, Byens Udvikling, Byplan Nord
Pernille Klemens Orth (PKO) – Jurist, Byens Udvikling, Byplan Indre
Diddi Maja Thiemann (DT) – Projektejer, enhedschef, Byens Udvikling, Byplan Indre
Bent Lohman (BL)– Ordstyrer, formand for Indre By Lokaludvalg
Per Christian Madsen (PCM) – Museumsdirektør
Anton Ørnbo Skovle (AØS) - Indre By Lokaludvalg
Peter Thorsen (PT)– Lundgaard & Tranberg Arkitekter
Jens Øblom - Lundgaard & Tranberg Arkitekter

Fra kl. 18.00 var der to rundvisninger på Nationalmuseet i udstillingen ”De hvide busser”.

PCM byder velkommen

BL fremviser programmet og forklare formålet med dette informationsmøde/borgermøde. Det handler om at blive klogere, og derefter eventuelt skrive et høringssvar.

PT fremlægger det vindende konkurrencebidrag. PT viser billeder fra Frihedsmuseets tid, med forskellige bygninger, og viser hvordan Lundgaard og Tranberg Arkitekter har tænkt sig, det nye museum skal se ud i fremtiden. Der vises tværsnitbilleder. Museets konstruktion og udseende bliver fremvist og forklaret. Sammenhængen mellem historien og bygningens udseende forklares med inspirationsbilleder fra 2.verdenskrig. Rotunden, der er bygningens hjerte, vil indeholde i alt fire etager.

Byggetiden forventes at være omkring 2 år, så byggeriet forventes at være færdig i 2018.

LE præsenterer lokalplanen.

Der redegøres for, hvad lokalplanen muliggør og for det kvarter, der arbejdes i med bygninger og et bymiljø, der skal bevares. Kig til Kastellet og kig på tværs af Churchill Parken har været vigtig. LE viser plantegninger, og hvad det er muligt at etablere på området. Der muliggøres 3-4 nye træer. Adgangsforhold, cykelparkering og bebyggelsesforhold m.m. præsenteres. Der stilles krav om etablering 2 parkeringspladser udenfor området. Derefter vises skyggediagrammer.

22-02-2016

Sagsnr.
2015-0066023

Dokumentnr.
2015-0066023-25

Sagsbehandler
Laila Echammari

Byplan Indre

Njalsgade 13
Postboks 348
2300 København S

Telefon
3366 3438

E-mail
ED6L@tmf.kk.dk

EAN nummer
5798009493149

Spørgsmål

Spørgsmål til bevarelse af den gamle kælder.

Svar: Det er fragmenter fra det tidligere museum, der står endnu.

Kælderens fremtid er ikke endelig afgjort endnu, men det har været årsag til mange tanker og bekymringer pga. dens ringe forfatning, idet den hverken er vandtæt eller egnet til udstillingsgenstande og lignende. Den vil være meget svær at bygge sammen med det nye byggeri, så den indgår ikke på nuværende tidspunkt i projektet for det fremtidige museum.

Spørgsmål til rotunden og dens udtryk.

Svar: Museet har ønsket at få en lidt lukket bygning, pga. sikkerheden. Der er dog vinduer i den. Den vil være oplyst, så den ikke virker skummel.

Det har været et ønsket motiv at vise modstandskampen som en lidt introvert oplevelse. Det er ikke meningen, at man skal gå på dette museum for at nyde udsigten over Øresund.

Spørgsmål til lokaler til personalet og til forberedelse af udstillinger.

Svar: Etageinddelingen forklares. Der indgår et pauserum på 1. plan og på 2. plan, hvor der også vil være et rum, hvori udstillingernes kan forberedes. Det er dog et lille museum, så der er ikke de almindelige faciliteter, som man ofte ser på store museer, men det skal stadig kunne rumme fx skoleklasser.

Spørgsmål til tyverisikringen.

Sar: Bygningen har meget få åbninger, men der er også overvågning og alarmer. Men alt er ikke designet færdigt, så et mere detaljeret svar kan ikke gives på nuværende tidspunkt.

PSM: Oplyser, at museet aldrig udtaler os om sikkerhed.

Spørgsmål til det arkitektoniske valg og hvorfor grus frem for græs?

Svar: Valget af grus er truffet på baggrund af arkitektoniske overvejelser. Det er en meget stilfærdig iscenesættelse og den lille kant, der er omkring pladsen er symbolsk - her trædes ind i en historie om en kamp. Helt praktisk er det bedre at bevæge sig på, når det fx har regnet. Pladsen skulle gerne invitere til at gå derhen og se nærmere på stedet. Inspirationen kommer bl.a fra Botanisk Have, hvor der er grusstier.

Spørgsmål: Direktør for den ejendom der er tættet på museet: Er nervøs for **byggeprocessen**. Hvordan skal det foregå, og er der tænkt over grundvandssænkning og andre **tekniske foranstaltninger**?

Svar: Alle undersøgelser er ikke gennemførte endnu. Det er nogle foranstaltninger, vi må forholde os til. Men det kommer til at fylde

meget, at der skal køres så meget jord væk og grundvandssikres, men det vil der blive taget hånd om i byggesagen.

Spørgsmål: Har I taget højde for, at museet bliver **handicapvenligt**?

Svar PT: Ja. Det skal vi, og det gør vi også. Der kan rulles ”hvad som helst” ind og ud. Tilgængeligheden bliver i orden.

Spørgsmål: I det tidligere museum var der en gammel kampvogn, som **et varetegn** ude foran. Hvad er der blevet af den?

Svar PCM: Den er udlånt, og den kommer tilbage, men den kan ikke tåle at stå ude længere. Den er gammel, så når den skal udstilles igen, bliver det indendørs.

AØS fra Lokaludvalget fremlægger udvalgets synspunkter.

Det kan være svært, som den almene borger, at forholde sig til lokalplanen, så borgerne til LU's eget borgermøde, talte generelt om hele området.

Det er et glimrende projekt, der har vundet. Men vores kommentarer er en bekymring for bustrafikken samt et ønske om, at det bliver lettere at komme frem på cykel og til fods. Vi ønsker også flere skilte i området, der kan oplyse om de historiske forhold. Borgerne ønsker også, at der kan skøjtes på vandet. Bergerne bemærker, at området opfattes som mørkt og uhyggeligt efter mørkets frembrud, så der ønskes mere lys.

Debat

Spørgsmål: Hvor er **museumsfolkene? Det miljø der var før, forsvinder det?**

Svar: Man deles om Nationalmuseets magasiner og udstillingsbygninger. Personalet, der arbejder med Tøjhusmuseet, frihedsmusset, Orlovs museet og Frøslevs museet i Sønderjylland, har et tæt samarbejde. En meget stor del af arkivet digitaliseres, så man kan tilgå materialerne, hvor som helst man har brug for det.

Lokaludvalget fremsætter tre spørgsmål til debatten:

Hvad mener du om forslaget ”Det nye Frihedsmuseum”?

Hvilke rammer og krav mener du, at der bør være til byggeriet i det nye lokalplanforslag?

Hvad mener du kan gøre området omkring Frihedsmuseet mere attraktivt?

Deltagerne blev opfordret til to og to at diskutere spørgsmålene eller, hvad de mener Kommunen ellers kunne have brug for af respons.

Spørgsmål: Hvad forestiller museumsfolkene sig at finde af **arkæologiske fund**?

Svar: Den del af København, hvor museet ligger, blev først inddraget til brug for alle borgere i 1600-tallet. Kastellet er bygget af Christian den IV. Kastellet vi har i dag, er lavet af Frederik den III.

Alt før i tiden har været lavet af sand, grus og sten. Så på det sted, hvor Frihedsmuseet lå og det nye kommer til at ligge, forventes det ikke, at vi finder andet end, hvad der tidligere er fundet.

Nærheden til Den Engelske Kirke har intet at gøre med placeringen. Lidt historisk viden om stedet og dets indretning fortælles af museumsinspektøren. Toldbodgade med en pavillon var tidligere der, hvor borgere fra forskellige samfundsklasser kunne møde hinanden.

Spørgsmål: Savner en **cafe** i planen.

Hvor skal man så nyde sin kaffe? Der er cafeer overfor og ifølge skyggediagrammet er der gode muligheder for pladser uden skygge på stedet. Inde i Rotunden er der ligeledes gode muligheder for kaffe og mad.

Spørgsmål: Fjernes **de to små bygninger, der repræsenterer besættelsestiden, der ligger overfor**. Kunne man forestille sig en glastunnel?

Svar: De er ikke indrettet til formålet, men det er da en ting, vi skal bevare og passe på.

Spørgsmål: Der **udtrykkes bekymring for den offentlige transport til museet**. Det er svært i dag at komme dertil i bus?

Spørgsmål: Opfordrer til at hele **området gøres til en større del af københavnernes liv**, samt at **stedets historie præsenteres på skilte** rundt omkring.

Svar: I lokalplanen omfatter vi området som velbeliggende i forhold til offentlig transport. Det ligger ca. 800 m fra Østerport Station og ca. 600 m fra den kommende metrostation ved Marmorkirken, der etableres som en del af Metro Cityringen, der åbner i 2018. Der kører flere buslinjer ad Bredgade og Grønningen og havnebussen har stoppested ved Nordre Toldbod. Det er rigtigt, at der ikke er busstoppested umiddelbart ud for museet.

Den nærliggende grønne cykelrute ved Nordre Toldbod fører fra Sankt Annæ Plads ad Larsens Plads og fortsætter mod nord ad Langelinie.

I lokalplanen stilles der krav til etablering af to almindelige parkeringspladser, der eventuelt kan etableres andet steds i kvarteret. Vi har vurderet, at to parkeringspladser vil dække museets parkeringsbehov. Gæsteparkeringen vil som hidtil være henvist til de omkringliggende offentlige veje udenfor lokalplanområdet. Af hensyn til bevaringsinteresserne i området har vurderingen været, at der ikke skulle stilles krav om etablering af parkeringspladser til biler inden for lokalplanområdet.

Spørgsmål: **Der er et meget stort behov for busparkering i forbindelse med Gefion springvandet.** Problemet ses ikke løst i lokalplanen.

Svar: Busparkering i området ligger uden for rammerne i lokalplanen. Vi har vurderet, at etableringen af museet ikke vil påvirke den eksisterende trafik, hverken i forhold til trafikmængde eller trafikstøj.

Spørgsmål: Udtrykker **bekymring for kældrene ved kraftig regn** og nedsivning igennem gruset?

Svar: Kommunen arbejder med skybrudsplaner. Det er bygherres opgave at tage højde for dette og finde løsninger på at lede vandet væk. Fra dette sted ved Esplanaden vil regnvandet blive ledt ud i havnen. Regn og skybrud er en udfordring, der bliver planlagt efter.

Svar: Skybrud er noget vi skal tage højde for i alle vores projekter. Kanten om pladsen vil kunne stuve vandet op, og det er der egentlig ikke noget i vejen for. Vi har hentet inspiration fra andre projekter som fx Nørreport station. Vi har lavet skuespilhuset for nogle år siden og har stor erfaring med denne type af projekter. Vi er begunstiget af denne beliggenhed i forhold til at få ledt vandet væk. Der bliver arbejdet meget omhyggeligt med denne problematik.

Spørgsmål: **I forhold til lokaludvalgets første spørgsmål**, så mener vi, at rotunden virker udtryksløs og som et engelsk lysthus.

Modstandskampen handler om dristighed og mod. Til **andet spørgsmål**, så mangler der voldsomt meget busparkering, hvilket udmærket kunne placeres på græsset op imod Bredgade.

Cykelparkeringen er ligeledes ikke tilfredsstillende.

I forhold til **tredje spørgsmål**, kunne man forestille sig at indrette en biograf inde i huset ud til esplanade, der viste film fra besættelsestiden?

LU's kommentar: Vi er nået frem til det modsatte. Vi synes, det er et fremragende projekt, også i forhold til det historiske.

På LU's borgermøde var folk helt åbne omkring at flytte placeringen, det store problem er busparkeringen. Lokaludvalget opfordrer til at se på al trafikken i hele området, for det kan ikke være i nogens interesse, at det hele bryder sammen pga. trafikkaos.

Svar: I forhold til cykelparkeringen har et ingeniørfirma lavet trafikberegninger og set på det tidligere museums forhold. En stor del af de besøgende er skoleklasser. 10 cykelparkeringspladser bliver overdækket, hvilket forventes at dække behovet for ansatte og faste brugere.

Spørgsmål: Tænker man på at udnytte **taget som caféområde**?

Svar: Der er ikke mulighed for dette, da der er en maks højde på 10,2 meter, der er fastlagt et grønt tag med fx græs. Lokalplanen muliggør ikke, at taget udnyttes som caféområde, og bygherre har ikke fremsat ønske om mulighed for at udnytte taget på rotunden til udeservering.

Spørgsmål: **Hvordan kommer lastbilerne til dækslet/adgangslemmen til de store tunge ting?**

Svar: Til ”De hvide busser”-udstillingen er det lykkedes at få en stor bus ind i udstillingslokalet gennem Nationalmuseets tag. Det skulle nok kunne løses.

Adgangen for vareleveringen er overvejet. Adgangen fra Esplanaden er tiltænkt mindre varebiler. For at betjene lemmen er tanken, at man kører til området via vejen Churchill Parken og bruger store kraner, der kan nå ind til dækslet over udstillingslokalet. En anden mulighed er at lægge køreplader ud, så anlægget ikke beskadiges, for at kunne komme tættere på dækslet til det underliggende udstillingslokale.

PCM fortæller om tankerne for indholdet.

Grundlaget for museernes indhold er fastlagt til perioden for Danmarks besættelse fra 1940-1945. Det skal også indeholde noget om, hvorfor og hvad der skete lige efter 5.maj. Det bliver dog ikke et alt omfattende 2. Verdenskrigsmuseum. Dette museum omhandler, det der foregik i det skjulte. Ting man kunne dø for, hvis der blev efterladt spor, og trods dette er der alligevel lidt at vise frem.

I 1957 åbnede det første frihedsmuseum, der brændte i 2013.

Vi har valgt ”*valget*” som omdrejningspunktet. Et historisk eksempel her på: Det handler om to unge mænd på cykel en mørk morgen under besættelsen. De unge mænd cyklede op foran en værnemagerbutik og medbragte hjemmelavede bomber, som de kastede mod butikken. Sabotagen lykkes. Den ene overlevede krigen som fremtrædende modstandsmand. Der findes dog også en anden version af denne historie. Nemlig, at der ikke blev kastet en bombe mod ruden, da den var barrikaderet af brædder. Der blev kastet mod døren af glas, men bomben gik ikke af. I de unge mænds bevidsthed var det foregået som i den første historie, hvor de for første gang i deres liv havde begået en ulovlig handling. Regeringen havde gjort det klart, at man ikke måtte kæmpe imod besættelsesmagten eller overtræde lovgivningen. Museet vil gerne komme med så meget nyt som muligt, men lægger denne ramme ned over det – det at der altid er to historier og to sider af den. Der skal være en flagstang, da det er vigtigt, at museet markerer mærkedagene og flager og samler til sang d. 4. maj. Vi bygger huset for at rumme udstillingen, men skal også være opmærksomme på, at folk vil bruge området, parken, som et mindeområde.

Gruspladsen tror vi bliver et godt sted at mødes, for skoleklasser eller hvis man kommer der alene.

Det at arbejde i det skjulte, kan man lægge ind i tolkningen af en bygning og i forhold til at forstå den, sådan vil det også være for det nye frihedsmuseum.

I museumsbranchen er det det store mørke rum, der altid er og har været rammen for udstillinger.

I vores arkiv har vi en sporvognschaufførs beretning om, hvad han hørte af rygter i sporvognen.

Betydningen af jernbanesabotagen er meget diskuteret. I løbet af de fem besættelses år har den haft den betydning, at Danmark blev placeret på de allieredes side, hvilket er en vigtig fortælling. Danmark var dog stærkt samarbejdsvillig, hvilket også er en historie, der skal fortælles. Frihedskampen er med Tyskland som fjende, men at man også kunne dømmes af dansk politi og at statsministeren talte imod modstandsbevægelsen var et faktum. Det miljø der var i Danmark på dette tidspunkt skal skildres på museet.

Nationalmuseet er glade for det hævede terræn, så der fx ikke kommer vand ind. En stor elevator er praktisk, men fungerer også symbolsk ved at fragte folk ned til en svunden tid. Lys og lyd er med til at skabe den rette stemning.

Vi skal undgå, at det kommer til at ligne en kirkegård, derfor vil der ikke komme monumenter ude på pladsen. De liv, der ofredes, skal mindes, men også fejres for de liv de reddede.

Udstillingerne vil ikke laves på stedet, men et andet sted og vil derefter hejses ned i udstillingslokalet. Ingen udstilling står evigt.

Udstillingen skal laves så børn og unge kan lære noget om besættelsestiden.

Spørgsmål: Er der **mulighed for at kunne præge udstillingerne?**

Svar: Ja, nye opdagelser skal vises og tidligere kendte historier, der nu har fået et ekstra lag man ikke har kendt til tidligere, de skal også fortælles og udstilles.

BL gør opmærksom på at, indvendinger, kommentarer og forslag skal skrives som et hørings svar. Høringsperioden slutter den 21. januar 2016.